

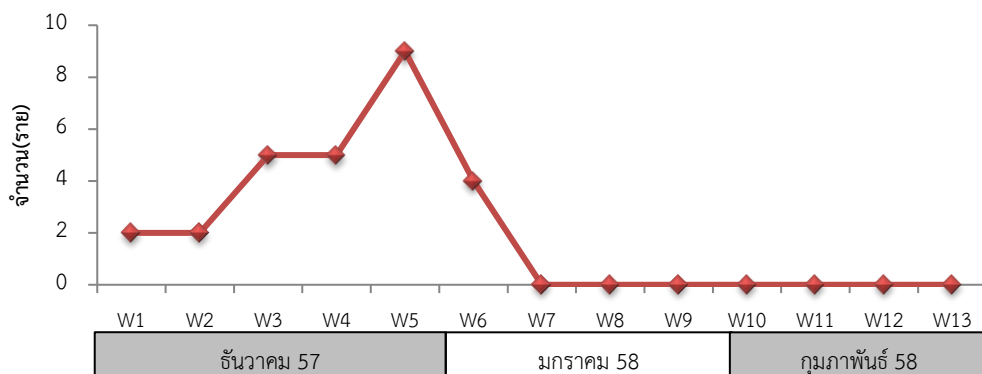
รายงานการเฝ้าระวังสถานการณ์

การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องจากภาวะอากาศหนาว ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 – 28 กุมภาพันธ์ 2558

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องจากภาวะอากาศหนาว (Cold-Weather related Deaths Surveillance Report) โดยการรวบรวม ตรวจสอบข้อมูลการเสียชีวิตที่อาจเกี่ยวเนื่องกับภาวะอากาศหนาวเย็น จากแหล่งข่าวและสื่อต่าง ๆ รายงานจากสถานบริการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่แจ้งข่าว โดยได้กำหนดคํานิยามการรายงาน ดังนี้ **“ผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องจากภาวะอากาศหนาว”** หมายถึง การเสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ ที่เกิดขึ้นในหรือนอกที่พักอาศัย เช่น บ้าน อาคาร สถานที่สาธารณะ ฯลฯ ที่คาดว่าเกี่ยวเนื่องจากภาวะอากาศหนาว โดยไม่ได้มีเครื่องนุ่งห่มหรือเครื่องห่มกันหนาวที่เพียงพอในพื้นที่อากาศหนาว

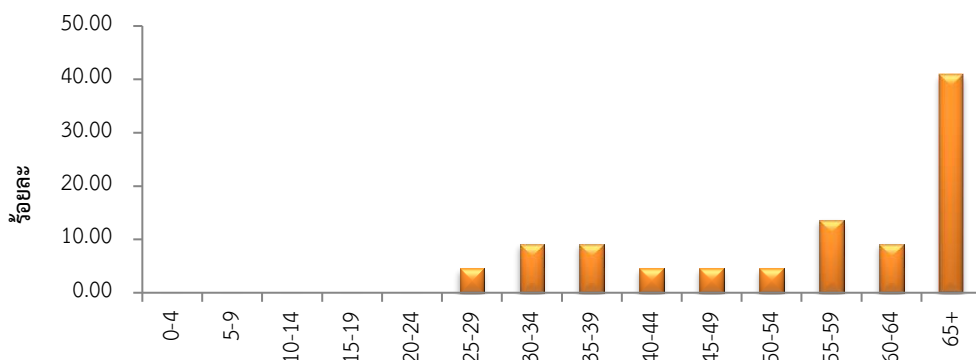
ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 – 28 กุมภาพันธ์ 2558 กรมป้องกันสาธารณสุข (ปภ.) ได้ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภัยหนาว จำนวน 36 จังหวัด 440 อำเภอ 3,472 ตำบล 41,174 หมู่บ้าน ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่(25 อำเภอ) เชียงราย(18 อำเภอ) น่าน(15 อำเภอ) ลำปาง(13 อำเภอ) พะเยา(9 อำเภอ) อุตรดิตถ์(9 อำเภอ)แพร่(8 อำเภอ) ลำพูน(8 อำเภอ) แม่ฮ่องสอน (7 อำเภอ) ตาก(9 อำเภอ) พิษณุโลก(2 อำเภอ) เพชรบูรณ์(3 อำเภอ) อุทัยธานี(1 อำเภอ) นครราชสีมา(32 อำเภอ) ขอนแก่น(26 อำเภอ) อุบลราชธานี(25 อำเภอ) ศรีสะเกษ(22 อำเภอ) ร้อยเอ็ด(20 อำเภอ) กาฬสินธุ์(18 อำเภอ) อุดรธานี(19 อำเภอ) สุรินทร์(17 อำเภอ) บุรีรัมย์(16 อำเภอ) เลย(14 อำเภอ) สกลนคร(18 อำเภอ) มหาสารคาม(13 อำเภอ) ชัยภูมิ(13 อำเภอ) นครพนม(12 อำเภอ) นongคาย(9 อำเภอ) ยโสธร(9 อำเภอ) บึงกาฬ(8 อำเภอ) มุกดาหาร(7 อำเภอ) อำนาจเจริญ(7 อำเภอ) หนองบัวลำภู(6 อำเภอ) กาญจนบุรี(3 อำเภอ) ราชบุรี(2 อำเภอ) และ สุพรรณบุรี(1 อำเภอ)

การเฝ้าระวังผู้เสียชีวิตที่เนื่องมาจากภาวะอากาศหนาวของประเทศไทย ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2557 – 28 กุมภาพันธ์ 2558 ได้รับรายงานผู้เสียชีวิตที่คาดว่าอาจเกี่ยวเนื่องกับภาวะอากาศหนาวรวมทั้งสิ้น 27 ราย มีรายงานผู้เสียชีวิตสงสัยที่เกี่ยวข้องจากภาวะอากาศหนาวสูงสุด ในช่วงเดือนธันวาคม 2557 โดยเฉพาะสัปดาห์ที่ 5 ระหว่างวันที่ 29 ธันวาคม 2557 - 4 มกราคม 2558 จำนวน 9 ราย รองลงมา สัปดาห์ที่ 4 ระหว่างวันที่ 22 - 28 ธันวาคม 2557 จำนวน 5 ราย และ สัปดาห์ที่ 6 ระหว่างวันที่ 5-11 2558 จำนวน 4 ราย ตามลำดับ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกราย สัปดาห์
ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

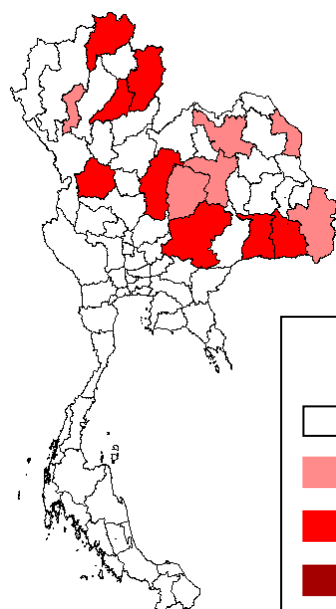
ได้รับรายงานการสอบสวนการเสียชีวิต มีผู้ป่วยเข้านิยาม 22 ราย และ ไม่เข้านิยาม 5 ราย ซึ่งผู้เสียชีวิต 22 ราย ที่เข้าเกณฑ์เกี่ยวเนื่องกับภาวะอากาศหนาว พบว่า เป็น เพศชาย 17 ราย หญิง 5 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:3.4 พบการเสียชีวิตสูงสุดในเดือนธันวาคม 2557 ร้อยละ 54.55 รองลงมา เดือนมกราคม 2558 ร้อยละ 45.45 ผู้เสียชีวิต พบตั้งแต่ อายุ 26-74 ปี กลุ่มอายุที่มีการเสียชีวิตสูงสุด คือ อายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.91 รองลงมา อายุ 55-59 ปี ร้อยละ 13.64 อายุ 30-34 ปี และ 60-64 ปี เท่ากัน ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ร้อยละผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกรายกลุ่มอายุ ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

อาชีพของผู้เสียชีวิตเกี่ยวเนื่องกับภาวะอากาศหนาวมากที่สุด คือ รับจ้าง ร้อยละ 18.18 รองลงมา เกษตรกรรม ร้อยละ 9.09 ค้าขายและงานบ้าน เท่ากัน ร้อยละ 4.55 และไม่ประกอบอาชีพ ร้อยละ 63.64

รายงานจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่ากัน ร้อยละ 50 พบรายงานทั้งหมด 14 จังหวัดจังหวัดที่มีรายงานสูงสุด คือ เชียงราย น่าน แพร่ เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร สุรินทร์ ศรีสะเกษ และ นครราชสีมา ร้อยละ 9.09 เท่ากัน รองลงมา ลำพูน นครพนม ขอนแก่น ชัยภูมิ อุบลราชธานี และ อุตรธานี ร้อยละ 4.55 (ภาพที่ 3)

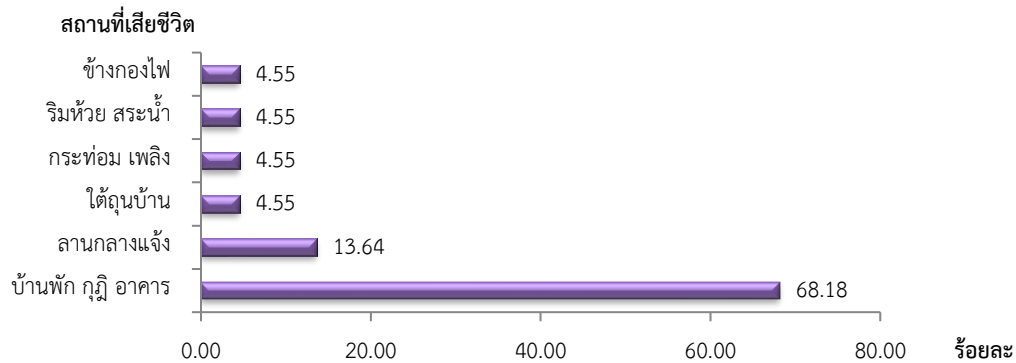
Top Leading Province

1. เชียงราย 2 ราย
2. น่าน 2 ราย
3. แพร่ 2 ราย
4. เพชรบูรณ์ 2 ราย
5. กำแพงเพชร 2 ราย
6. สุรินทร์ 2 ราย
7. ศรีสะเกษ 2 ราย

≥3 (0)

ภาพที่ 3 จำนวนผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกรายจังหวัด ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

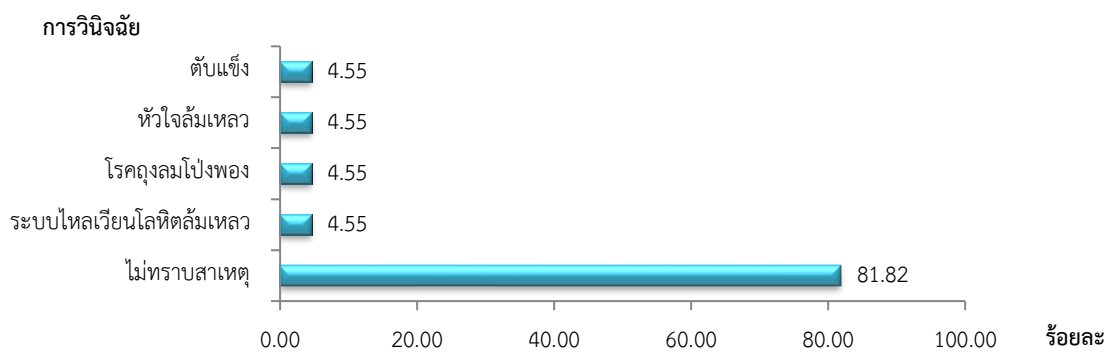
สถานที่เสียชีวิตสูงสุด คือ ในบ้านพัก ญาติ อาการ ร้อยละ 68.18 รองลงมา คือ ลานกลางแจ้ง ร้อยละ 13.64 ไต่ถุนบ้าน กระท่อม เพลิง ริมห้วย สระน้ำ และ ข้างกองไฟ ร้อยละ 4.55 เท่ากัน (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 ร้อยละผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกตามสถานที่เสียชีวิต

ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

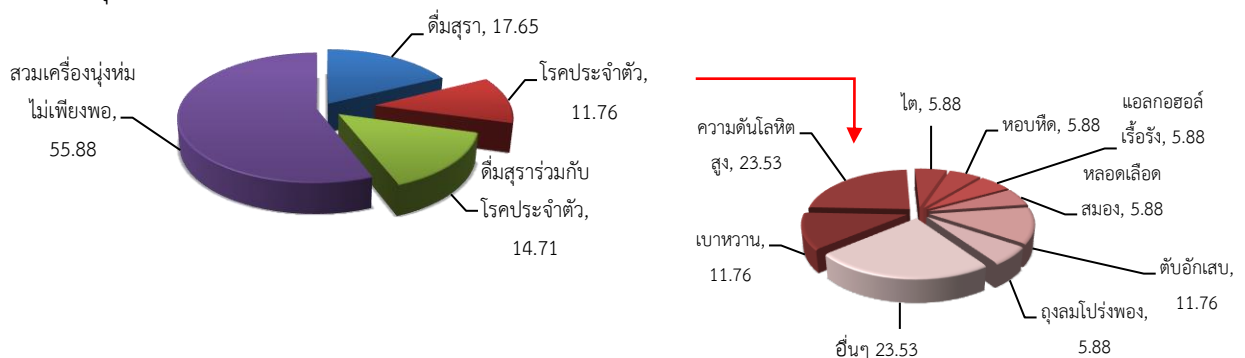
ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ ได้รับการวินิจฉัย เป็น ไม่ทราบสาเหตุ ร้อยละ 81.82 รองลงมา คือ ระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลว ร้อยละ 4.55 เท่ากัน (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ร้อยละผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกตาม การวินิจฉัยการเสียชีวิต

ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ มีการเสียชีวิตที่มีปัจจัยเสริมร่วมกับการสัมผัสกับอากาศหนาวเย็น (Secondary Hypothermia) โดยมีประวัติปัจจัยเสี่ยงเสริมที่สำคัญ คือ สวมเครื่องนุ่งห่มไม่เพียงพอ ร้อยละ 55.88 รองลง คือ ต้มสุรา ร้อยละ 17.65 ต้มสุราร่วมกับโรคประจำตัว ร้อยละ 14.71 และ โรคประจำตัว ร้อยละ 11.76 ตามลำดับ รวมทั้งกลุ่มคนที่มีโรคประจำตัวมีโอกาสเสียชีวิตง่ายขึ้น ได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ตับอักเสบ โรคไต หอบหืด แอลกอฮอล์เรื้อรัง หลอดเลือดสมอง ถุงลมโป่งพอง เป็นต้น (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ร้อยละผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ประเทศไทย จำแนกตาม ปัจจัยเสี่ยงเสริม

ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2557 - 28 กุมภาพันธ์ 2558

จากข้อมูลการเฝ้าระวังการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว จึงควรให้การช่วยเหลือและคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน ดังนี้

1. ประชาชนควรเตรียมความพร้อม ดูแล ส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์โดยเฉพาะอาหารที่มีวิตามินซีสูง เช่น ส้ม ฝรั่ง มะเขือเทศ และอื่นๆ เป็นต้น และดื่มเครื่องดื่มที่สามารถให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายได้
2. ให้การดูแลสุขภาพเป็นพิเศษในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัว เด็ก และ คนพิการ เป็นต้น
3. เตรียมเครื่องนุ่งห่มกันหนาวให้พร้อมและอยู่อาศัยในที่อบอุ่นสามารถป้องกันลมในภาวะอากาศหนาวได้อย่างเหมาะสม
4. งดการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดในช่วงภาวะอากาศหนาว เนื่องจากการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญทำให้เสี่ยงต่อการเสียชีวิตในช่วงภาวะอากาศหนาวมากขึ้น
5. ระมัดระวังและเฝ้าสังเกตอาการผู้ป่วยที่รับประทานยาบางชนิด เช่น ยากล่อมประสาท ยารักษาอาการชัก และอื่นๆ ที่มีผลทำให้อุณหภูมิร่างกายลดต่ำลง
6. ในช่วงภาวะอากาศหนาวอาจทำให้เกิดโรคติดเชื้อได้ง่าย โดยเฉพาะโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจ โรคปอดอักเสบ และอื่นๆ บางครั้งอาจรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ ควรดูแลสุขภาพแข็งแรงและรักษาความสะอาด ล้างมือ หลีกเลี่ยงการคลุกคลีกับผู้ป่วย และไม่ห่มผ้าหรือสวมเสื้อผ้าที่เปียกชื้น ที่สำคัญรักษาร่างกายให้อบอุ่นอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

แสงโถม ศิริพานิช พรรณนา เหมือนผึ้ง อนงค์ แสงจันทร์ทิพย์. การเฝ้าระวังการเสียชีวิตเนื่องจากภาวะอากาศหนาวในประเทศไทย เดือน ตุลาคม 2553 – กุมภาพันธ์ 2554. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข. 2555; 6(1): 112-7

แสงโถม ศิริพานิช สุชาดา มีศรี. รายงานการเฝ้าระวังสถานการณ์การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว ระหว่าง เดือน ตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556